

Регулювання ринку праці, зайнятості та трудової міграції

Вибірковий блок «Регулювання ринку праці, зайнятості та трудової міграції» та відповідних їй спецкурсів на кафедрі трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Потреба у введенні вибіркового блоку обумовлена необхідністю запровадження якісно-нових підходів вдосконалення підготовки юристів, формування рівня та обсягу їх знань, умінь і навичок щодо норм міжнародного права, трудового та соціального законодавства, які забезпечують ефективне регулювання суспільних відносин щодо функціонування ринку праці в Україні, зайнятості населення та правовідносин, що обумовлюються процесами трудової міграції.

Питання щодо регулювання ринку праці є одним з пріоритетних напрямків діяльності держави, оскільки саме ефективне регулювання ринку праці здатне забезпечити ефективну зайнятість населення, гідну заробітну плату, умови праці, гарантії зайнятості, професійного зростання та перекваліфікація, що має кінцевою метою підвищення економічного зростання громадян та держави в цілому. Сьогодні, на ринку праці відбуваються процеси його значних змін, пов'язаних із здійсненням активної цифровізації економіки, які відповідно ставлять певні нові виклики щодо сфери зайнятості та здійснення людиною трудової діяльності та мають бути забезпечені належним правовим регулюванням. Нові виклики переформатування економіки потребують поглибленого рівня знань у правників щодо нормативно-правового забезпечення зайнятості населення та усунення безробіття на ринку праці та розуміння інституційного забезпечення ринку праці. Крім того, ринок праці на сучасному етапі розвитку України характеризується значними процесами трудової міграції, яка на сьогодні є частиною ринку праці. Міграційні процеси та розвиток ринку ставлять перед собою виклик щодо необхідності підготовки правників, які мають поглиблений рівень знань щодо сфери регулювання ринку праці, зайнятості, працевлаштування, а також праці трудових мігрантів.

Запровадження вибіркового блоку “Регулювання ринку праці, зайнятості та трудової міграції” охоплюється метою підвищення ефективності практичної діяльності правників щодо функціонування ринку праці в умовах цифровізації та глобалізації, а також поглибленням наукової діяльності із вказаних напрямків правового регулювання.

Вибірковий блок, який запроваджується, ґрунтується на порівняльному теоретично-практичному аналізі правової регламентації ринку праці, основ діяльності організацій, що здійснюють регулювання ринку праці, міжнародних стандартів в сфері зайнятості населення та усунення безробіття, а також правової регламентації праці трудових мігрантів, що узгоджується з

напрямами наукових досліджень за спеціальністю 12.00.05 – трудове право та право соціального забезпечення.

Запровадження відповідних спецкурсів спеціалізації цілком корелюється з основними напрямами професійної діяльності юриста в сучасних умовах:

1. Система органів і установ регулювання ринку праці

У рамках курсу розкриваються питання нормативно-правового забезпечення інфраструктури, що забезпечує функціонування та розвиток ринку праці в сучасних умовах розвитку економіки.

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні системи знань та навичок у студентів щодо правового забезпечення функціонування та діяльності органів та установ, які здійснюють регулювання ринку праці та забезпечують діяльність на ринку праці. Знання отримані протягом вивчення спецкурсу «Система органів і установ регулювання ринку праці» можуть застосовуватися правниками на ринку праці в процесі здійснення практичної діяльності в сфері регулювання та управління ринком праці, застосування правових норм щодо захисту прав громадян в органах та установах регулювання ринку праці, а також при участі в міжнародних правничих соціально-захисних програмах, проектах, грантах тощо.

2. Система заходів регулювання ринку праці та сприяння зайнятості по усуненню безробіття

У рамках курсу розкриваються питання, які пов'язані із регулюванням заходів щодо сприяння зайнятості та усуненню безробіття в сучасних умовах розвитку ринку праці.

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні системи знань та навичок у студентів нормативно-правових аспектів регулювання ринку праці, правового регулювання правовідносин щодо забезпечення зайнятості, реалізації державної політики в сфері зайнятості. Знання отримані протягом вивчення спецкурсу «Система заходів регулювання ринку праці та сприяння зайнятості по усуненню безробіття» можуть застосовуватися правниками на ринку праці в процесі здійснення практичної діяльності щодо складання правових документів, тлумачення нормативно-правових актів в сфері захисту прав громадян в сфері зайнятості та працевлаштування, а також соціального захисту непрацюючого населення, а також при участі в міжнародних правничих соціально-захисних програмах, проектах, грантах тощо.

3. Міжнародні стандарти у сфері зайнятості та працевлаштування

Спецкурс «Міжнародні стандарти у сфері зайнятості та працевлаштування» розкриває сучасний стан правового регулювання права на працю та гарантій його реалізації на рівні міжнародних трудових стандартів та законодавства ЄС.

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні системи знань щодо міжнародно-правового регулювання зайнятості населення в сучасних умовах

глобалізації та цифровізації праці. Компетентності, отримані протягом вивчення спецкурсу можуть застосовуватися у практичній діяльності правників для формування локальної політики у сфері зайнятості компанії, при підготовці експертних висновків та роз'яснень щодо імплементації міжнародних трудових стандартів у сфері зайнятості та працевлаштування в Україні, в процесі участі в міжнародних програмах та грантах або для співпраці з міжнародними організаціями.

4.Правове регулювання праці мігрантів

У рамках курсу розкриваються питання нормативно-правового регулювання праці трудових мігрантів за кордоном та в Україні.

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні системи знань та навичок у студентів щодо механізму міжнародно-правового регулювання праці трудових мігрантів, аналізу міжнародно-правових актів регулювання праці трудових мігрантів. Знання отримані протягом вивчення спецкурсу «Правове регулювання праці мігрантів» можуть застосовуватися правниками на ринку праці в процесі здійснення практичної діяльності щодо захисту прав трудових мігрантів в Україні та за кордоном, а також при участі в міжнародних правничих соціально-захисних програмах, проектах, грантах тощо.

Завдання, які вирішує вибірковий блок:

- поглиблення знань основних категорій національного та міжнародного трудового права, вироблення навичок вірного і чіткого дотримання трудового законодавства;
- формування знань студентів щодо основних практичних проблем правового регулювання суспільних відносин на ринку праці в Україні;
- вироблення у студентів умінь самостійно працювати з першоджерелами, спеціальною юридичною літературою з трудового права, соціального та міграційного права, міжнародно-правовими актами;
- розширення правового світогляду студентів при застосуванні актів національного законодавства у сфері зайнятості;
- отримання навичок застосування норм міжнародно-правових актів для вирішення практичних проблем правового регулювання трудових відносин соціально-правових відносин в Україні;
- поглиблення знань та набуття практичних вмінь щодо захисту трудових та соціальних прав;
- продукування на основі вивчення зарубіжного досвіду науково обґрунтованих пропозицій з вдосконалення правового регулювання суспільних відносин на ринку праці;
- підвищення рівня правосвідомості та правової культури студентів, що беруть участь у навчальних наукових програмах за кордоном;

- виховання у студентів шанобливого ставлення до прав і свобод населення, вміння їх захищати на основі національного законодавства і міжнародно-правових актів.

Очікувані результати. Вивчення спецкурсів за спеціалізацією дозволить студентам пізнати і зрозуміти основні теоретичні та практичні проблеми правового регулювання суспільних відносин на ринку праці, розуміти процеси щодо ефективної зайнятості населення та зменшення безробіття в Україні, розуміти процеси щодо правового регулювання трудової міграції, а також усвідомлювати напрями вдосконалення чинного законодавства що регулює питання пов'язані із ринком праці.

В результаті вивчення спецкурсів спеціалізації студенти будуть:

Знати:

- основні поняття та правові явища сфери зайнятості та трудової міграції;
- основи правового регулювання ринку праці: основні напрямки правового регулювання та заходи регулювання;
- практику застосування норм національного трудового та соціального законодавства, міжнародного права;
- прикладні основи нормотворчо-експертної діяльності в соціально-правовій сфері;
- практику правозастосування органами та установами, що здійснюють реалізацію державної політики на ринку праці;
- правовий статус установ, що забезпечують функціонування ринку праці;
- практичну реалізацію механізму захисту трудових прав;
- проблемні питання регулювання ринку праці в сучасних умовах розвитку економіки;
- зарубіжний досвід регулювання ринку праці , сприяння зайнятості та усунення безробіття;
- основи правового регулювання трудової міграції (міжнародні стандарти та національне законодавство).

Вміти:

- виявляти правові проблеми практичної реалізації соціального, трудового законодавства, знаходити шляхи їх вирішення;
- готувати обґрунтовані експертні висновки та роз'яснення, наукові пропозиції, аналітичні матеріали, проекти нормативно-правових актів із вдосконалення законодавства України щодо вирішення проблем ринку праці та практики його застосування;
- надавати фахові юридичні консультації, висновки тощо з конкретних справ щодо вирішення соціально-трудова спорів із урахуванням вимог міжнародно-правових актів;
- захищати трудові та соціальні права громадян України, у тому числі, й в міжнародних судових інстанціях;
- захищати права трудових мігрантів як на території України так і за кордоном;

- виявляти сутність проблем зайнятості та проводити аналіз ринку праці;
- популяризувати серед населення трудове, соціальне законодавство України та міжнародно-правові норми із захисною спрямованістю.